

Helden

Premier Balkenende heeft in één week tijd tot tweemaal toe de loftrumpet gestoken over de Nederlanders in Afghanistan. Op 26 augustus jl. in Uruzgan, op 31 augustus jl. in Den Haag. Eerst zei hij: "Jullie zijn de helden van deze tijd en verdienen groot respect van de politiek en de samenleving". Daarna roemde hij hun "enorme professionaliteit".

Ik zal de laatste zijn om dat laatste tegen te spreken, ook al omdat juist de premier dit zegt. Maar helden?

Mensen die ingrijpen onder gevaarlijke of onvoorziene omstandigheden, ondanks eigen angst, zijn zeldzaam. In Nederland vallen bijvoorbeeld helaas slachtoffers van zinloos geweld onder de noemer 'held'. Maar helden zijn niet dood, zeker niet voor het grote publiek.

Je mag uiteraard géén lafaard zijn als je bij de krijgsmacht wilt werken. Maar het mag ook niet zo zijn dat het publiek militairen volgens een ware heldencultus vereert. Dat was vast ook niet de intentie van onze premier: een militair doet gewoon zijn werk, net als een postbode of worstenverkoper bij de HEMA. Als een militair tijdens de uitvoering van zijn taak komt te overlijden is dat *******, beroerd en ontroostbaar treurig voor nabestaanden en collega's, maar - teruggebracht tot de essentie - niet erger of minder erg dan een postbode die overlijdt door een hapgrage pitbull.

Een heldendood bestaat niet. De leeuwenmoed waarmee militairen alleen al de main supply route tussen Kandahar en Uruzgan trotseren is voorbeeldig. Maar vind je de dood bij een zelfmoordaanslag of als gevolg van een lafhartig geplaatst improvised explosive device, dan maakt dat je nog geen held. Helden zijn doorgaans springlevend en ontvangen een Militaire Willemsorde (MWO) of een medaille van het Carnegie Heldenfonds. De website van die laatste stichting geeft aan dat mensen een heldendaad "impulsief, zonder na te denken" verrichten. Als je impulsief en onnadenkend als

robotachtige wezen je werk zou doen, heb ik medelijden met collega's. Vandaar dat het aantal helden schaars is, het aantal gelauwerden met een MWO eveneens.

Volgens één van mijn favoriete schrijvers, W.F. Hermans, is een held "iemand die straffeloos onvoorzichtig is geweest". Als je straffeloos onvoorzichtig in Uruzgan je werk zou doen, kom je tussen zes planken terug. Beter is het alert je skills en drills uit te voeren met het boerenverstand en de Dutch Approach waar wij bekend om staan. Volgens Hermans hebben we dan ook geen helden nodig, onvoorzichtige mensen dus. Bij Defensie zeker niet, voeg ik er maar aan toe. De van origine calvinistische Nederlanders ("Doe maar gewoon, dan doe je al gek genoeg") hebben ook niet veel helden nodig. Een held is een steen in de kalme vijver van de Nederlandse samenleving die al meer dan genoeg aan zichzelf heeft.

Terug naar de plek waar premier Balkenende zijn lovende woorden sprak: Uruzgan. Als de premier militairen "de helden van deze tijd" noemt, is dit vermoedelijk omdat Afghanen die niet pro-Taliban zijn álle militairen die hen willen bevrijden van het juk dat Taliban heet, terecht als helden zien. En zo is het ook. Vergelijk het met de Amerikanen die Europa kwamen bevrijden ...

Zonder de poging van NAVO/ISAF Stage-III/Nederland om in Afghanistan wederopbouw mogelijk te maken én te bevrijden van Opposing

Militant Forces, zullen de Afghanen langer worden geterroriseerd. En wij wellicht ook. Ons hiertegen teweerstellen vergt jarenlange heroïsche doortastendheid en daadkracht. Wat onze jongens in Uruzgan doen, valt hier absoluut onder en bevestigt de goede naam van de Nederlandse militair in den vreemde.

Marcel van Hemert, onderofficier bij het Regiment Geneeskundige Troepen van het Dienstvak Logistiek, schrijft deze column op persoonlijke titel.

“Wat onze jongens in Uruzgan doen bevestigt de goede naam van de Nederlandse militair in den vreemde”